

- развитие инфраструктуры предприятий курортной отрасли, а также дорог, транспорта, обустройство берега;
- стимулирование инновационной деятельности предприятий курортной отрасли.

Источники и литература

1. Барчуков И.С. Санаторно-курортное дело: учеб.пособие для студентов вузов. – М.:ЮНИТИ-ДАНА,2006. – 303с.
2. Клевцев Н.И., Калькова Н.Н. Оценка инвестиционной привлекательности рекреационных зон (на примере АР Крым)// Культура народов Причерноморья. – 2007. – №120. – С.120–125.
3. 3.Статистический бюллетень «Крым.Курорты.Туризм.2002–2006».– Симферополь: Министерство курортов и туризма Крыма,2007. – 28с.
4. Цветкова И.И. Финансово-экономические показатели развития курортно-рекреационных услуг в Крымском регионе// Экономика и управление. – 2002. – №4. – С.9–10.
5. Цёхла С.Ю. Основные экономические проблемы санаторно–курортного комплекса Крыма// Экономика Крыма.–2006.–№17.–С.107–109.

Єрьоменко В.

ФОРМУВАННЯ ЗБАЛАНСОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ РЕГІОНУ

В економічній діяльності суб'єктів ринкової економіки все більшу роль починають відігравати її фінансові аспекти. Фінансові ресурси стають основними обмежувачами масштабів виробництва і споживання, різні фінансові інститути визначають положення суб'єктів економіки та ринку і напрями господарської діяльності. Процеси децентралізації фінансової системи, передбачають поступове перенесення основного обсягу соціальних витрат на місцевий та регіональний рівні.

Для покращання регіонального менеджменту необхідно знати джерела і масштаби утворення фінансових ресурсів у регіоні; напрями їх використання; канали відпливу за межі регіону, розміри сальдо за зовнішніми потоками фінансових ресурсів тощо. Щоб вміло користуватися фінансовими важелями впливу на економічні процеси, місцеві, регіональні та державні органи економічного регулювання повинні чітко відслідковувати і контролювати фінансові потоки, зони нестачі та полюси концентрації фінансових ресурсів. Необхідно стимулювати внутрішній попит на фінансові ресурси, щоб вони не «витікали» з території регіону.

Фінансові ресурси території у самому вузькому їх розумінні включають прибуток, інші елементи чистого доходу юридичних осіб регіону та амортизацію основних фондів території без амортизації житлового фонду, будівель і споруд органів державної влади. Основними статтями дохідної частини фінансових балансів територій є прибуток, податок на додану вартість, акцизи, надходження позабюджетних фондів, прибутковий податок з громадян, доходи держбюджету від зовнішньоекономічної діяльності. У видатковій частині показуються бюджетні інвестиції, дотації та інші надходження з держбюджету (в т. ч. на соціально-культурні заходи), витрати на утримання державного апарату, витрати підприємств із прибутку. При більш широкому розумінні фінансових ресурсів регіонів у них включаються доходи домогосподарств. У такому випадку в дохідній частині фінансового балансу місце статті прибуткового податку (з населення займають доходи населення, у видатковій частині з'являється стаття роздрібного товарообороту (еквівалент для населення статті витрат підприємств). У такій формі фінансовий баланс є більш наочним і очевидним. У найбільш широкому трактуванні фінансових ресурсів території їх об'єкт пов'язується з валовими доходами суб'єктів економіки регіону. Адекватною формою статистичного відображення фінансових взаємовідносин у цьому випадку виступає так званий матеріально-фінансовий баланс, до якого включені бюджети всіх основних суб'єктів економіки регіону в їх природній формі.

Матеріально-фінансовий баланс розробляється в розрізі суб'єктів економіки регіону, серед яких, поряд з галузями матеріального виробництва і нематеріальних послуг, окремо виділяються банківсько-фінансова сфера, держава і населення. У широкому розумінні цей баланс включає таблиці двох типів: баланс капіталу і баланс потоків. Баланс капіталу дає повну і достовірну інформацію про стан економіки регіону (на конкретну дату), включаючи такі нетрадиційні для регіону узагальнюючі показники, як власний капітал, зовнішній борг, сумарні активи тощо. Баланс потоків, або безпосередньо матеріально-фінансовий баланс регіону (у вузькому розумінні), показує зміни економіки регіону за рік (з використанням фактичних цін). Особливості процесу регіоналізації фінансових відносин в Україні. Фінансові відносини між центром і регіонами здійснюються за двома основними напрямками: а) лінією розділу між ними державних податків та інших платежів; б) лінією додаткових надходжень у регіони засобів держбюджету у вигляді бюджетних трансфертів. На сучасному етапі при плануванні бюджетного процесу в Україні відсутній єдиний конструктивний методичний підхід до визначення регіональних квот на бюджетні трансферти. При розподілі останніх залишається сильним суб'єктивний фактор.

Фінансові ресурси регіонів в Україні визначаються виробленим у розрахунку на душу населення національним доходом, оскільки фінансові надходження забезпечуються, насамперед, з доходів економічних суб'єктів. Потребу у фінансових ресурсах регіонів розраховують на основі фактичного рівня витрат. У той же час існують суб'єктивні відмінності у розмірах території, географічному положенні, кліматі, економіч-

ФОРМУВАННЯ ЗБАЛАНСОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ РЕГІОНУ

ній структурі регіонів. Фактичні витрати, з одного боку, можуть не охоплювати завдань, які не розв'язуються через відсутність коштів, а з іншого – вони можуть зростати при нецільових витратах. Крім того, за рівнем витрат не можна визначити, на скільки жителі регіону забезпечені суспільними благами.

Фінансова система України та її адміністративно-територіальних одиниць характеризується значним дисбалансом у своєму функціонуванні (виразною неврегульованістю між ланками фінансових відносин і фінансових установ), що впливає на стан конкурентоспроможності регіонів. За підсумками 2007 року Державний бюджет України виконано з дефіцитом у сумі 9,8 млрд. грн. Найвні також відчутні й за територіальною складовою, зокрема, за даними Державного комітету статистики України сальдо обсягу експорту-імпорту товарів у 2007 році було негативним як по Україні (–11421,8 млн. дол. США), так і окремих регіонах: м. Києві (–18607,1) та Київській (–1845,6), Одеській (–1442,5), Харківській (–1141,1), Волинській (–635,5), Львівській (–427,8), Закарпатській (–422,7), Тернопільській (–43,6) та Рівненській (–5,9 млн. дол. США) областях. Практично четвертий рік підряд темпи інфляції в Україні перевищують 10% (так, у 2007 році приріст споживчих цін становив 16,6%). Останнє посилює негативний соціальний ефект від інфляції (сприяло активізації інфляційних процесів та інфляційних очікувань) і зачепило найбільше домогосподарства з низьким рівнем доходів, впливаючи тим на фінансову безпеку в цілому та збалансованість фінансової системи, зокрема.

Основними напрямками вдосконалення фінансової політики регіону є:

1. Заходи державної політики у фінансово-економічній сфері, тобто створення сприятливих умов для економічної діяльності, формування повноцінного ринкового середовища, реформування відносин власності, а саме:

- державний захист прав приватної власності, інтересів ділових партнерів, інвесторів та кредиторів;
- впровадження ринкових механізмів земельно-орендних та іпотечних відносин в аграрному секторі, а також функціонування повноцінного земельного;
- зміцнення та посилення надійності кредитної системи;
- розвиток ті зміцнення фондового ринку та його інфраструктури, розвиток інститутів спільного інвестування, страхових та пенсійних фондів;
- формування повноцінного конкурентного середовища;
- створення ефективної систему захисту інтелектуальної власності;
- адаптація та наближення до європейських стандартів системи стандартизації та сертифікації;
- посилення контролю за встановленням та дотриманням цін і тарифів на ринках природних монополій, насамперед у сфері житлово-комунального господарства, енергетики, залізничного транспорту та зв'язку;
- вдосконалення національного конкурентного законодавства;
- ефективне застосування процедур банкрутства, санації та реструктуризації підприємств-боржників, удосконалення чинного законодавства з цих питань;
- зниження рівня тінізації української економіки шляхом легалізації тіньових капіталів і розширення таким чином обсягів і темпів зростання національного багатства.

2. Заходи бюджетної політики, які передбачають стабілізацію і зміцнення фінансової системи, ефективну реалізацію бюджетними засобами визначених пріоритетів державної регіональної політики. Виходячи з цього, бюджетна політика передбачає:

- забезпечення надійної збалансованості та реалістичності місцевих бюджетів;
- вдосконалення міжбюджетних відносин та істотне зміцнення місцевих фінансів;
- підзвітність і підконтрольність з боку громадськості усіх бюджетних та позабюджетних коштів бюджетних установ;
- надання на кредитній та конкурсній основі всіх бюджетних та позабюджетних ресурсів у реальний сектор економіки тощо.

3. Заходи податкової політики, що спрямовані на:

- забезпечення стабільності податкової системи;
- забезпечення справедливості податкової системи шляхом скорочення пільг асоціального характеру;
- посилення захисту прав платників податків;
- забезпечення дохідливості норм і процедур оподаткування для платників податків;
- зниження загального податкового навантаження шляхом скорочення кількості податків і зменшення їх ставок;
- поступове збільшення питомої ваги прямих податків у загальних податкових надходженнях;
- звільнення від оподаткування доходів, нижчих за прожитковий мінімум;
- застосування спрощених (альтернативних) систем оподаткування для суб'єктів малого підприємництва тощо.

4. Заходи грошово-кредитної та боргової політики, а саме:

- підтримання стабільності національної грошової одиниці;
- забезпечення пріоритету національної валюти як платіжного засобу шляхом дедоларизації української економіки;
- поступове зниження рівня інфляції до 3 – 5 відсотків на рік;
- зниження вартості кредитних ресурсів;
- зменшення державного внутрішнього і, особливо, зовнішнього боргів України, а також недопущення використання зовнішніх запозичень держави для фінансування поточних бюджетних витрат;

– забезпечення максимальної прозорості сфери управління державним боргом.

5. Заходи щодо ефективного формування, використання і управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання, оптимізація структури активів підприємств; ресурсне збалансування процесу формування і відновлення основних фондів; збільшення величини і частки власних коштів в обороті; перехід на ефективні методи ціноутворення тощо.

Таким чином, впровадження ефективних заходів регіональної фінансової політики сприятиме стабілізації та економічному зростанню регіонів.

Джерела та література

1. Антонюк О.А. Прогнозування стану фінансового ринку на основі експертних оцінок // Фінанси України. – 1998. – № 8. – С. 123 – 127.
2. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): Монографія. – К.: КНТЕУ, 2004. – 759 с.
3. Банківська енциклопедія / Савлук М.І., Поддєрьогін А.М., Пересада А.А., Олекієнко Н.Д., Лазапєнко І.Н. / Під ред. А.М. Мороза. – К.: ЕЛЬТОН 1993. – 330

Митченков Д.В.

ЕФЕКТИВНІСТЬ НОРМУВАННЯ ПРАЦІ В ХАРЧОВІЙ ТА ПЕРЕРОБНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

Постановка проблеми. Харчова промисловість України є високо розвинутою областю народногосподарського комплексу. Економічна роль харчової промисловості в розвитку продуктивних сил визначається, перш за все, тим, що вона забезпечує населення продовольством, а сировиною – промислове виробництво.

Відповідно до КЗОТ (розділ VI) і вказаними рекомендаціями норми праці – норми виробітку, обслуговування, часу, чисельності – встановлюються для працівників відповідно досягнутому рівню техніки, технології, організації виробництва і праці. Норми праці підлягають обов'язковій заміні новими по мірі проведення атестації і раціоналізації робочих місць, впровадження нової техніки, технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ефективність нормування праці розглядали багато авторів, серед них Вітвіцький В.В., Шкурін Г.Т., Глонь П.Н. [1], Роїна О.М. [3], Стеченко Д.М. [5].

Постановка завдання. Розробку і впровадження заходів щодо наукової організації праці необхідно проводити постійно, планомірно на основі широко організованого вивчення організації праці і аналізу техніко-економічних показників кожного робочого місця і вивчення організації трудових процесів. Ця робота повинна стати невід'ємною функцією управління підприємства.

Викладення основного матеріалу досліджень. Ринкові перетворення в економіці України вимагають прискореного переходу від витратної до енергозберігаючої економіки. Проте ці проблеми поки що не розв'язуються. Крім розробки ресурсозберігаючих технологій, потрібне економічний підйом, який би змушував виробників впроваджувати дані технології. Одним з таких напрямів є введення до системи оцінки господарської діяльності підприємств, областей, видів економічної діяльності та економіки в цілому показника продуктивності виробництва, який застосовується в країнах з ринковою економікою як на мікро-, так і на макрорівнях.

Ефективність діяльності підприємств і організацій значною мірою залежить від рівня організації праці та продуктивності виробництва.

Науковою вважається така організація праці, яка ґрунтується на досягненнях науки і передовому досвіді, систематично впроваджуваних у виробництво, дозволяє щонайкраще всього з'єднати техніку і людей у єдиному виробничому процесі, забезпечує найбільш ефективне використання матеріальних і трудових ресурсів, безупинне підвищення продуктивності праці, сприяє збереженню здоров'я людини.

Тільки при одночасному проведенні роботи в зазначених напрямках можна найповніше використовувати досягнення науки і передовий досвід, задіяти резерви зростання продуктивності, одержати найбільшу економію.

Необхідність розробки методики визначення економічної ефективності досліджень продуктивності виробництва зумовлена тим, що на підприємствах відбувається безупинний процес удосконалення організації праці як важливої умови підвищення продуктивності живої праці і ефективності виробництва. За таких умов потрібно оцінити вплив кожного з показників ефективності на загальні результати роботи підприємств.

Наукова організація роботи передбачає розробку і здійснення заходів, спрямованих на розширення сфери нормування, підвищення якості норм, впровадження ефективних форм матеріального заохочення, зацікавлення працівників у поліпшенні як індивідуальних, так і колективних результатів роботи.

Для правильного вирішення питань поділу і кооперації праці, організації і обслуговування робочих місць, відбору передових методів праці, матеріального стимулювання велике значення має встановлення норм затрат роботи.

Удосконалення нормування й оплати праці передбачає комплекс заходів, до основних з яких належать:

- розширення сфери нормування праці шляхом розробки і впровадження норм праці для робітників;
- підвищення якості діючих норм в результаті впровадження науково обґрунтованих норм;
- приведення тарифних розрядів робіт і працівників відповідно до довідників кваліфікаційних характери-